

Bruine kikkers in de knel

In Roeselare kan je de voortplantingspoelen voor bruine kikkers stilaan op één hand tellen. Volwassen kikkers, die – anders dan groene kikkers – hoofdzakelijk een landleven leiden, zien we ook steeds minder. Deze vroeger algemene amfibieënsoort moeten we koesteren om ze, net zoals zoveel andere soorten die onder druk staan, niet helemaal in het verdomhoekje te laten verdwijnen.

Rond half maart kregen we een dringende vraag van de verantwoordelijke van Volkstuinpark Wallemers. In een kleine folievijver, naast de vele moestuinbedden, vonden ze al enkele jaren eiklommen van deze kikkersoort. Dit jaar lag die behoorlijk vol kikkerdril. Te midden die gelati-

neuze soep de discreet knorrende en spartelende mannetjes, als een levende rugzak boven op de vrouwtjes die nog eieren aan het afzetten waren. Met al dat gedoe kleurde het water helemaal bruin van opzwelende aarde.

Dit jaar waren enkele kikkerstellen ook uitgeweken naar een ondiepe wadi in een aangrenzend park. Daar vonden we kleine glasheldere eiklompjes, die 700 tot meer dan 4.000 eitjes kunnen bevatten! De beschermende geleachtige substantie eromheen was nauwelijks gezwollen, dus pas afgezet. Eens ze alle nodige water hebben opgenomen, zwellen ze tot vuistgrootte en blijven ze net onder het wateroppervlak hangen, vaak verankerd aan

oeverplanten. Zo kunnen ze in het vroege voorjaar maximaal profiteren van de eerste warmte.

In de daaropvolgende weken visten we – mét noodzakelijke vergunning – ongeveer 40 eiklommen op. Die vervoerden we naar visloze vijvers in de ruime omgeving: in het Bergmolenbos, de Vijfwegenpoel, private parken en stadsparken in Moorslede en Roeselare, uiteraard na afspraak met alle beheerders en/of eigenaars.

Thuis kon ik de ontwikkeling van de dikkopjes ook volgen. Bij controle in enkele poelen waar we kikkerdril dumpden, bleken een aantal eiklommen volledig leeggehaald. De zwarte kiemen waren verdwenen; enkel de geleachtige substantie bleef over. Alpenwatersalamanders bleken de belangrijkste daders te zijn. Die boorden zich als torpedo's van onderuit in de eiklommen en slokten de embryo's systematisch op.

In ondiepe, droogvallende vijvers gebeurt dit niet, maar daar is het risico op uitdroging dan weer groot, omdat de dikkopjes niet tijdig hun metamorfose kunnen inzetten om als mini-landkikkertjes de poel te verlaten. Eind mei was dit al het geval met die wadi in het park. Met lede ogen zagen we hoe eksters die de onfortuinlijke dikkopjes uit de modder kwamen oppikken.

Gelukkig is een groot deel van de legsels gered en hopelijk is dit een nieuwe start voor een blijvende vestiging van bruine kikkers in de ruime omgeving. Wat de impact op de volkstuinjes betreft: blijkbaar zijn volwassen bruine kikkers verlekkerd op naaktslakken, die ze tussen de groenten komen vangen. Meteen een prima vorm van biologische bestrijding! Meer van dat!

Piet Desmet

Parende bruine kikkers op een eiklomp en de drooggevalle wadi, ergens eind mei: Een typisch voorbeeld van een ecologische val. Dat is een leefgebied dat aantrekkelijk lijkt voor een bepaalde soort, maar toch niet geschikt is (hier omdat de wadi geen diepe zone heeft en te snel droogvalt).